

ISO 14001:2015 ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ GEÇİŞİ İLE İLGİLİ BİLGİLENDİRME

ISO 14001 Kalite Yönetim Sistemi Standardının son revizyonu 15 Eylül 2015 tarihinde yayınlanmıştır.

ISO 14001:2015 Geçiş Süreci

IAF (Uluslararası Akreditasyon Forumu) geçiş için resmi süreyi 3 yıl olarak yayınlamıştır. Firmalar, **15 Eylül 2018** tarihine kadar mevcut kalite yönetim sistemlerini ISO 14001:2015 şartlarına uygun hale getirmelidir.

ODAK Belgelendirme tarafından ISO 14001:2004 ÇYS sertifikasına sahip kuruluşların mevcut sistemlerini yeni versiyona uyumlu hale getirmelerini takiben;

- Geçişlerini tamamlamış ancak rutin gözetim/yenileme denetimlerinden önce geçiş yapmak isteyenler için erken denetim yaparak,
- Geçişlerini normal gözetim/yenileme denetimlerinden önce tamamlamış olanların geçişlerini, söz konusu denetimleri esnasında yaparak,
- Geçişlerini normal gözetim/yenileme denetimlerine kadar tamamlamış olanların sistemini standarda uygun hale getirecek mevcut geçiş tamamlamaları için ek süre tanınarak,

gözetim denetimleri ile geçişleri sağlanacaktır.

Belirlenen periyotta sistemlerinde ilgili düzenlemeleri gerçekleştiremeyen ve gözetim denetimine giremeyen firmaların sertifikaları **15 Eylül 2018** tarihinden itibaren geçerliliğini yitirecektir.

ISO 14001 standardına göre ilk defa belgelendirilecek kuruluşlar

ODAK Belgelendirme **01 Ağustos 2017** tarihinden sonra ISO 14001:2004'e göre ilk belgelendirme başvurularını kabul etmemeyi ön görmektedir. ODAK Belgelendirme'nin ISO 14001:2015 akreditasyonunun TÜRKAK tarafından yayınlanmasının ardından başvuruları hemen alabilecektir.

ISO 14001:2004 Belgeli Firmalar Ne Yapmalı?

ODAK Belgelendirme tarafından ISO 14001:2004 ÇYS sertifikasına sahip kuruluşların mevcut sistemlerini yeni versiyona uyumlu hale getirmelerini takiben gözetim denetimleri ile geçişleri sağlanacak, belirlenen periyotta sistemlerinde ilgili düzenlemeleri gerçekleştiremeyen ve gözetim denetimine giremeyen firmaların sertifikaları **15 Eylül 2018** tarihinden itibaren geçerliliğini yitirecektir.

ISO 14001:2004 belgeli kuruluşların aşağıdaki faaliyetleri gerçekleştirmesi önerilmektedir;

- Yeni standart gereksinimlerini karşılamak için ele alınması gereken organizasyonel boşlukların tespit edilmesi,
- Bir uygulama planının geliştirilmesi,
- Kuruluşun etkinliği üzerinde etkisi olan tüm taraflar için uygun eğitim ve farkındalığın sağlanması,
- Standardın yeni revizyonunun gereksinimlerini karşılamak ve etkinliğinin doğrulanmasını sağlamak için mevcut çevre yönetim sisteminin (ÇYS) güncellenmesi,
- Geçiş süreci boyunca ODAK Belgelendirme ile iletişim halinde olunması.

ODAK Belgelendirme; 15 Eylül 2015 tarihinden itibaren yayınladığı tüm ISO 14001:2004 belgelerinin geçerlilik tarihini 14 Eylül 2018 olarak belirlemiştir.

Yeni Revizyonla Gelen Temel Değişiklikler

Stratejik Çevre Yönetimi

Yeni revizyonda kuruluşların stratejik planlama prosesinde çevre yönetiminin önemi daha da artmıştır. Kuruluşun yapısının anlaşılması şartıyla hem kuruluşa hem de çevreye fayda sağlayacak fırsatların belirlenmesi amaçlanmıştır.

İlgili tarafların ihtiyaç ve beklentilerinin, yerel, bölgesel ve global çevresel şartların değişmesi durumlarının kuruluşa etkisi veya kuruluşun bu değişimlere etkisi üzerine odaklanmış yeni şartlara yer verilmiştir.

Liderlik

Yönetim sisteminin başarıya ulaşmasında; liderlik maddesi çevresel yönetim sisteminin teşvik edilmesi için yeni bir şart getirilmiştir.

Çevrenin Korunması

Çevrenin zarar ve bozulmalardan korunması için kuruluşun proaktif girişimlerinin artırılması beklentisi yeni versiyonla önem kazanmıştır.

Yeni revizyonda «çevreyi koruma» aşağıdaki şekillerle ifade edilmektedir;

- Kirliliğin önlenmesi
- Sürdürülebilir kaynak kullanımı
- İklim değişikliğinin azaltılması ve adaptasyonu
- Biyoçeşitlilik ve ekosistemi korunması

Çevresel Performans

Sürekli iyileştirme için; çevre yönetim sisteminin iyileştirilmesi vurgulanırken yeni versiyonda çevresel performansın artırılmasına vurgu yapılmaktadır.

Kuruluşun politikasındaki taahhütler ile tutarlı olacak şekilde kuruluş; uygulanabilir olduğunda emisyonlarını ve atıklarını azaltmalıdır.

Yaşam Döngüsü Perspektifi

Mevcut çevresel boyutların yönetilmesi ile ilgili şartlar artırılmıştır.

Kuruluş; ürün yaşam döngüsü boyunca ürün tasarımı ve geliştirmesinde ürünün yaşam döngüsünü dikkate alınarak (hammadde temini, tasarım, üretim, taşıma, depolama, teslim, kullanım, kullanım sonrası geri dönüşüm, geri kazanım ve bertaraf) ürün ve hizmetin çevresel etkisinin kontrolünü artırmalıdır.

Yaşam döngüsü değerlendirmesi yapmak standardın direkt bir şartı değildir.

İletişim

İç ve dış iletişimle ilgili olarak bir iletişim stratejisi belirlenmesi eklenmiştir.

Çevre yönetim sistemin geliştirilmesine yönelik öneriler dahil tutarlı ve güvenli bilginin iletilmesi için bir mekanizma oluşturulması şartı getirilmiştir.

Kuruluş dış iletişimde nelerin sağlanacağı kararını kendisi vermelidir. Ancak yasal otorite ve ilgili tarafların beklentileri mutlaka dikkate alınmalıdır.

Dokümantasyon

Dijital, bulut sistemler gibi yöntemlerin kullanılması standardın yeni versiyonuna da yansıtılmış ve «doküman», «kayıt» yerini «dokümante bilgi» almıştır.

ISO 9001 standardında da olduğu gibi kuruluş mevcut dokümantasyon yapısını tutmakta serbesttir.

Dış Kaynaklı Proses

Kuruluş dış kaynaklı proseslerini kontrol/etki etmelidir.

ISO 14001:2004 ve ISO 14001:2015 Standardları arasındaki madde numaralarının karşılaştırılması aşağıdaki gibidir;

ISO 14001:2015	ISO 14001:2004
1 Kapsam	1 Kapsam 1.1 Genel
4 Kuruluşun Bağlamı	4 Çevre Yönetim Sisteminin Şartları
4.1 Kuruluş ve bağlamının anlaşılması	4 Çevre Yönetim Sisteminin Şartları
4.2 İlgili tarafların ihtiyaç ve beklentilerini anlama	4 Çevre Yönetim Sisteminin Şartları
4.3 ÇYS'nin kapsamının belirlenmesi	1.2 Uygulama 4.2.2 Kalite El Kitabı
4.4 Çevre yönetim sistemi	4.1 Genel şartlar
5 Liderlik	-
5.1 Liderlik ve taahhüt	-
5.2 Çevre Politikası	4.2 Çevre Politikası
5.3 Kurumsal görev, yetki ve sorumluluklar	4.4.1 Kaynaklar, görevler, sorumluluk ve yetki
6 Planlama	4.3 Planlama
6.1 Risk ve fırsat belirleme faaliyetleri	-
6.1.1 Genel	-
6.1.2 Çevre Boyutları	4.3.1 Çevre Boyutları
6.1.3 Uygunluk Yükümlülükleri	4.3.2 Yasal ve diğer şartlar
6.1.4 Planlama Faaliyeti	-
6.2 Çevre amaçları ve bunlara ulaşmak için planlama	4.3.3 Amaçlar, hedefler ve programlar
6.3 Değişikliklerin planlanması	5.4.2 Kalite Yönetim Sisteminin Planlanması

ISO 14001:2015	ISO 14001:2004
7 Destek	4.4 Uygulama ve Faaliyetler
7.1 Kaynak	4.4.1 Kaynaklar, görevler, sorumluluk ve yetki
7.2 Yeterlilik	4.4.2 Uzmanlık, eğitim ve farkında olma
7.3 Farkındalık	-
7.4 İletişim	4.4.3 İletişim
7.5 Dokümanite edilmiş bilgi	4.4.4 Dokümantasyon
7.5.1 Genel	4.4.4 Dokümantasyon
7.5.2 Oluşturma ve güncelleme	4.4.5 Doküman Kontrolü 4.5.4 Kayıtların Kontrolü
7.5.3 Dokümanite edilmiş bilginin kontrolü	4.4.5 Doküman Kontrolü 4.5.4 Kayıtların Kontrolü
8 Operasyon	4.4 Uygulama ve Faaliyetler
8.1 Operasyonel planlama ve kontrol	4.4.6 Faaliyetlerin Kontrolü
8.2 Acil duruma hazır olma ve müdahale	4.4.7 Acil duruma hazır olma ve müdahale
9 Performans değerlendirme	4.5 Kontrol Etme
9.1 İzleme, ölçme, analiz ve değerlendirme	4.5.1 İzleme ve Ölçme
9.1.1 Genel	-
9.1.2 Uygunluğun Değerlendirilmesi	4.5.2 Uygunluğun Değerlendirilmesi
9.2 İç tetkik	4.5.5 İç Tetkik
9.3 Yönetimin gözden geçirmesi	4.6 Yönetimin gözden geçirmesi
10 İyileştirme	-
10.1 Genel	-
10.2 Uygunsuzluk ve düzeltici faaliyet	4.5.3 Uygunsuzluk, düzeltici faaliyet ve önleyici faaliyet
10.3 Sürekli İyileştirme	-